

Pedagogisch Beleidsplan

- Kinderdagverblijven
- Buitenschoolse Opvang
- Gastouderbureau

Inhoudsopgave

Hoofdstuk		pagina
1.	Inleiding	3
1.1	Algemeen	3
1.2	Introductie en doelstelling skid kinderopvang	3
2	Visie op kinderopvang	4
2.1	Het kind staat centraal	4
2.2	Openheid en respect	4
2.3	Gedeelde verantwoordelijkheid	4
2.4	Gezonde en inspirerende omgeving	4
2.5	Leren door middel van ervaren	4
2.6	Het stellen van grenzen	4
2.7	Metten van welbevinden	5
3	Opvoedingsdoelen en groepsopvang	6
3.1	Opvoedingsdoelen en pedagogisch kader	6
3.1.1	<i>Emotionele veiligheid</i>	6
3.1.2	<i>Ontwikkelen persoonlijke competenties</i>	6
3.1.3	<i>Ontwikkelen sociale competenties</i>	6
3.1.4	<i>Overdracht waarden en normen; socialisatie</i>	7
3.2	Groepssamenstelling	7
3.2.1	<i>Verticale groepen</i>	7
3.2.2	<i>Horizontale groepen</i>	7
3.3	Inrichting en ruimten	8
3.4	Beroepskrachten en stagiaires	8
3.5	Achterwacht	8
4	Achtergrond van ons handelen	9
5	Pedagogische inspiratie	10
5.1	Janusz Korczak	10
5.2	Thomas Gordon	10
5.3	Reggio Emilia	11
5.4	Rudolf Steiner	11
6	Bespreken pedagogisch handelen	12
6.1	Overleg en oudercontacten	12
6.2	Pedagogisch werkplan	12
6.3	Evalueren pedagogisch handelen	12
7	Profileren	15

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Voor u ligt het Pedagogisch Beleidsplan van **skid**kinderopvang. Dit pedagogisch beleidsplan geeft inzicht in de uitgangspunten met betrekking tot de ontwikkeling en opvoeding van kinderen en de functie die de kinderopvang daarin heeft. Het geeft inzicht in:

- de doelstelling van **skid**kinderopvang
- onze visie op kinderopvang en opvoedingsdoelen
- de pedagogen die ons dagelijks inspireren
- op welke manier **skid**kinderopvang haar doelen wil bereiken
- de wijze waarop de relatie met de ouders/verzorgers wordt ingevuld, voor zover deze betrekking heeft op de samenwerking rondom de opvoeding.

We vinden het belangrijk dat dit pedagogisch beleidsplan een juiste afspiegeling van de praktijk is, daarom wordt dit regelmatig geëvalueerd en indien nodig aangepast. Daarnaast is door iedere locatie een nadere uitwerking van en invulling aan dit pedagogisch beleid gegeven in de vorm van een pedagogisch werkplan.

1.2 Introductie en doelstelling skidkinderopvang

skidkinderopvang biedt in de kop van Drenthe diverse vormen van kinderopvang aan.

Kinderdagverblijven voor de opvang van kinderen in de leeftijd vanaf 6 weken totdat zij naar het basisonderwijs kunnen gaan, *buitenschoolse opvang* voor kinderen in de leeftijd zij naar de basisschool kunnen gaan en een regionaal *Gastouderbureau* dat zich richt op kinderen vanaf 6 weken tot en met de leeftijd dat kinderen naar de basisschool kunnen gaan. Daarnaast wordt er op verschillende basisscholen in de regio *tussenschoolse opvang* (TSO) geboden.

skidkinderopvang stelt zich tot taak diverse vormen van verantwoorde kinderopvang te bieden, kwaliteit, deskundigheid en continuïteit zijn hierbij onze sleutelwoorden. De kinderen worden volop ontplooiingskansen geboden onder leiding van professionele beroepskrachten c.q. zorgvuldig geselecteerde gastouders.

Onder verantwoorde kinderopvang verstaan wij: kinderopvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving. Voor de pedagogische onderbouwing van het begrip “verantwoorde kinderopvang”, is in de Wet Kinderopvang gekozen voor de vier opvoedingsdoelen van professor J.M.A. Rixsen-Walraven (zie 3.1 Opvoedingsdoelen en pedagogisch kader)

2 Visie op kinderopvang

2.1 Het kind staat centraal

Kinderopvang is in de ogen van **skid**kinderopvang een maatschappelijke voorziening met een grote verantwoordelijkheid. Kinderopvang levert een positieve bijdrage aan een gezonde ontwikkeling van kinderen. Door de aanwezigheid van kinderopvang, ook in kleine kernen, wordt de leefbaarheid in de regio versterkt.

De kinderopvang staat ten dienste van de ouders en het kind. De ouders delen immers een deel van hun opvoeding met de pedagogisch medewerkster(s) c.q. gastouder. **skid**kinderopvang stelt het kind hierbij centraal. Dit betekent dat ons handelen gericht is op en uitgaat van het belang en de ontwikkeling van het kind. Ieder kind krijgt, als aanvulling op thuis, mogelijkheden aangeboden zijn (sociale) vaardigheden binnen de groep te versterken en te ontwikkelen.

2.2 Openheid en respect

skidkinderopvang biedt ouders en kinderen een stabiele en open opvoedingssituatie aan. Mensen, klein en groot, moeten zich thuis kunnen voelen. Er is veel aandacht voor een goede communicatie en samenwerking. Ieder mens wordt met openheid en respect benaderd, we geven ruimte aan, voor ons, andere culturen en gewoonten.

2.3 Gedeelde verantwoordelijkheid

Voor ouders is **skid**kinderopvang een plek waar ze hun kind(eren) met een gerust hart achter kunnen laten. Wederzijds vertrouwen en een goede samenwerking tussen de opvang en thuis is essentieel voor het kunnen bieden van verantwoorde opvang. Ervaringen kunnen worden gedeeld en ideeën uitgewisseld.

Naast de samenwerking met ouders, werkt **skid**kinderopvang ook samen met andere (keten) partners rond het kind. **skid**kinderopvang heeft actieve samenwerkingsverbanden met scholen, sportverenigingen en andere cultureel-/maatschappelijke organisaties. Hierbij wordt nadrukkelijk ook een inhoudelijke samenwerking gekozen.

2.4 Gezonde en inspirerende omgeving

skidkinderopvang biedt professionele, kwalitatief hoogwaardige kinderopvang aan in een veilige, vertrouwde maar vooral ook inspirerende omgeving.

Een gezonde omgeving kenmerkt zich door verschillende mogelijkheden om buiten te zijn en daarbij volop te bewegen. **skid**kinderopvang kiest bewust voor uitdagende buitenruimten, ingericht met natuurlijke en duurzame materialen. Aandacht voor gezonde voeding en voldoende beweging is vanzelfsprekend. Buiten zijn neemt een belangrijke plaats in ook bij minder mooie weersomstandigheden. *“Er bestaat geen slecht weer, wel slechte kleding”*.

2.5 Leren door middel van ervaren

Binnen die inspirerende omgeving is er veel ruimte voor ervarend leren. Ervaren neemt een belangrijke plaats in. Kinderen krijgen, binnen de verantwoordelijkheid van het kindercentrum of gastgezin (gastouderbureau), volop de gelegenheid dingen uit te proberen, te ervaren en hiervan te leren. Educatie is onderdeel van ons aanbod.

2.6 Het stellen van grenzen

Om kinderen de gelegenheid te geven zich in een veilige, vertrouwde en inspirerende omgeving te ontwikkelen, vinden wij het belangrijk dat er naast de ruimte die we ze bieden ook structuur wordt geboden en dat er duidelijk grenzen worden gesteld.

2.7 Meten van welbevinden

Binnen **skid**kinderopvang brengen kinderen een groot deel van hun tijd door op een van de dagverblijven, naschoolse opvang of bij een gastouder thuis.

Wij willen een omgeving bieden waar uw kind graag is. Het meten van welbevinden is een graadmeter voor de kwaliteit van onze kinderopvang. Uitdrukkingen die het begrip “welbevinden” benaderen zijn: lekker in je vel zitten, het naar je zin hebben, je prettig en op je gemak voelen.

Om het welbevinden bij de kinderen te kunnen meten, hanteren wij een observatiesysteem genaamd: “Focus op kinderen”.

Jaarlijks onderzoeken we op een structurele manier of we er in slagen alle kinderen de juiste, vertrouwde omgeving te bieden zodat een ieder zich optimaal kan ontwikkelen. Zo zorgen we ervoor dat we alle kinderen in het vizier hebben en blijven houden.

3 Opvoedingsdoelen en groepsopvang

3.1 Opvoedingsdoelen en pedagogisch kader

skidkinderopvang ziet het als haar taak om een opvoedingssituatie te creëren, waarin aan ieder kind verantwoorde kinderopvang geboden wordt en waar het kind de mogelijkheid krijgt zich maximaal te ontwikkelen en ontplooien.

Wij willen dit bereiken door een opvoedingsklimaat te scheppen waarin goede verzorging wordt geboden. Naast een warme persoonlijke begeleiding van de kinderen door de pedagogisch medewerkers en gastouders, krijgen veiligheid en hygiëne veel aandacht.

Voor de pedagogische onderbouwing van het begrip “verantwoorde kinderopvang” is vanuit de Wet Kinderopvang gekozen voor de vier opvoedingsdoelen van professor J.M.A. Riksen-Walraven. Deze opvoedingsdoelen sluiten nauw aan bij het landelijk ontwikkelde Pedagogisch Kader voor de kinderopvang. Prof. Riksen-Walraven onderscheidt voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar een viertal opvoedingsdoelen:

3.1.1 *Emotionele veiligheid*

Het bieden van een gevoel van veiligheid is de meest basale pedagogische doelstelling voor alle vormen van kinderopvang. Een kind dat zich niet veilig voelt in een omgeving, is niet in staat om indrukken en ervaringen op te nemen. Er zijn drie bronnen van veiligheid te onderscheiden; vaste en sensitieve verzorgers, de aanwezigheid van bekende leeftijdsgenoten en de inrichting van de omgeving.

3.1.2 *Ontwikkelen persoonlijke competenties*

Kinderen moeten de gelegenheid krijgen tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties. Met het begrip “persoonlijke competenties” worden persoonskenmerken, zoals bijvoorbeeld: veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit bedoeld.

Deze competenties stellen een kind in staat om allerlei typen situaties of problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. Bij jonge kinderen zijn ontdekking en spel de belangrijkste middelen om greep te krijgen op hun omgeving. Deze ontdekking en dit spel kunnen worden bevorderd door de inrichting van de ruimte, het aanbod van materialen en activiteiten, de vaardigheden van pedagogisch medewerkers in het uitlokken en begeleiden van spel en de aanwezigheid van goede relaties met bekende leeftijdsgenoten. We bieden peuters die gebruik maken van onze kinderdagverblijven ter voorbereiding op het onderwijs een speciaal op hun ontwikkeling gericht (educatief) programma aan.

3.1.3 *Ontwikkelen sociale competenties*

Het begrip “sociale competenties” omvat een scala aan sociale kennis en vaardigheden, zoals zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. De interactie met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leefomgeving voor het opdoen en ontwikkelen van sociale competenties.

3.1.4. Overdracht waarden en normen

Aan kinderen wordt de gelegenheid geboden om zich waarden en normen, de “cultuur” van een samenleving, eigen te maken. Kinderopvang biedt een bredere samenleving dan het gezin, waar kinderen in aanraking komen met andere aspecten van de cultuur en de diversiteit die onze samenleving kenmerkt. De groepsomgeving biedt daarmee, in aanvulling op het eigen gezin, heel eigen mogelijkheden tot cultuuroverdracht.

3.2 Groepssamenstelling

Het uitgangspunt van **skid**kinderopvang is het bieden van een veilige en vertrouwde omgeving. Daarin kunnen kinderen relaties aangaan met zowel andere kinderen als volwassenen en krijgen ze de ruimte om zich individueel en in groepsverband te ontplooiën.

In de gastouderopvang vindt de opvang plaats in zorgvuldig geselecteerde gastgezinnen waarbij de opvang zoveel mogelijk aansluit bij de wensen en behoeften van ouders en kinderen. De gastouder mag maximaal 5 kinderen opvangen, wanneer zij allen jonger zijn dan 4 jaar. Vangt de gastouder kinderen op in de leeftijd van 0 tot 13 jaar dan mogen er 6 kinderen worden opgevangen. Eigen kinderen tot 10 jaar tellen mee. Naast de wettelijke richtlijnen kijkt het gastouderbureau ook naar het aantal kinderen dat past bij de gastouder en de verblijfsituatie.

Zowel de kinderdagverblijven als de buitenschoolse opvang werken met (stam)groepen. Dit betekent voor de kinderen dat ze in een groep zitten met een “vaste” samenstelling van kinderen, variërend in de leeftijd van 6 weken tot 4 jaar (kinderdagverblijf) of in een groep van 4 tot 13 jaar (buitenschoolse opvang).

De (stam)groep bestaat op het kinderdagverblijf uit maximaal 16 kinderen, bij de buitenschoolse opvang zijn dit maximaal 30 kinderen. Bij **skid**kinderopvang wordt vanuit overtuiging gekozen voor groepsopvang in zowel verticale, als ook in horizontale groepen. De overwegingen en keuze is door de medewerkers van iedere locatie omschreven in het pedagogisch werkplan.

3.2.1 Verticale groepen

In een verticale groep zitten kinderen met verschillende leeftijden bij elkaar, bijvoorbeeld van 0 tot 4 jaar op het kinderdagverblijf en 4 tot 13 jaar bij de buitenschoolse opvang. Voordelen van een verticale groep zijn:

- broertjes en zusjes kunnen bij elkaar in de groep zitten
- kinderen zitten langdurig in dezelfde groep (dus geen onderbreking van het hechtingsproces)
- jonge kinderen leren van oudere kinderen
- oudere kinderen leren rekening houden met jongere kinderen

3.2.2 Horizontale groepen

Een horizontale groep bestaat uit kinderen in een beperkte leeftijdopbouw. Dit kan bijvoorbeeld een baby- of peutergroep zijn, maar ook juist een groep met de oudste kinderen van de buitenschoolse opvang. Voordelen hiervan zijn:

- kinderen van vrijwel dezelfde leeftijd zitten bij elkaar in de groep.
- het spelaanbod en de activiteiten kunnen specifiek op de leeftijd van de kinderen worden afgestemd
- vriendjes en klasgenootjes treffen elkaar ook in dezelfde groep bij de buitenschoolse opvang

3.3 Inrichting en ruimten

Ieder kind wordt opgevangen in een vaste (stam)groep met eigen groepsruimte. De eigen groepsruimte is een herkenbare en vertrouwde plek voor het kind. De groepsruimte is zodanig ingericht en ingedeeld dat kinderen van verschillende leeftijd op de leeftijd afgestemde activiteiten kunnen ontwikkelen.

Daarnaast zijn er op de locatie ook andere ruimten waar activiteiten plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld een centrale speelruimte. De ruimten zijn voor kinderen op herkenbare wijze ingedeeld met plaatsen voor rust en actie, en mogelijkheden die aansluiten bij leeftijd en ontwikkelingsstadium. In de ruimten wordt een evenwicht geboden tussen veiligheid en uitdaging.

Op bepaalde vaste momenten op de dag biedt de (stam)groep de mogelijkheid aan kinderen om ook buiten de eigen (stam)groep ervaring op te doen. Een kind kan vanuit de vertrouwde groepsruimte zijn actieradius (reikwijdte, de afstand die door het kind zelfstandig kan worden overbrugd) verbreden, en andere ruimten onderzoeken.

3.4 Beroepskrachten en stagiaires

Alle pedagogisch medewerkers en gastouders hebben minimaal een op het werk afgestemde Mbo-opleiding afgerond. De beroepskrachten werken via een vast werkrooster, met mogelijkheid van ochtend- en/of middagdiensten. In het uitvoeren van het werktijdenbeleid probeert **skid**kinderopvang de continuïteit zo veel mogelijk te waarborgen. Naast de inzet van vaste pedagogisch medewerkers en invalkrachten, biedt **skid**kinderopvang op iedere groep één of meerdere stageplaatsen aan. Stagiaires vanuit verschillende kindgerichte opleidingen lopen bij voorkeur gedurende een periode van minimaal 3 maanden stage, ook hierin stelt **skid**kinderopvang de continuïteit voorop.

3.5 Achterwacht

Indien slechts één beroepskracht in een kinderdagverblijf of buitenschoolse opvang wordt ingezet ten gevolge van de bezetting (er wordt steeds uitgegaan van de vastgestelde beroepskracht kindratio) dan is de ondersteuning van deze beroepskracht door een andere volwassene in geval van calamiteiten geregeld. Deze volwassene hoeft niet in het kindercentrum aanwezig te zijn, maar is wel bereikbaar volgens vastgestelde richtlijnen en duidelijke afspraken. Deze regel geldt overigens ook voor alle gastouders die gelijktijdig vier of meer kinderen opvangen. Ook zij dienen ondersteuning geregeld te hebben bij calamiteiten.

4 Achtergrond van ons handelen

Onze manier van werken en kijken naar kinderen komt voort uit een aantal pedagogische en psychologische theorieën en methoden. We hangen niet één stroming of theorie aan, maar proberen uit meerdere theorieën de voor ons meest passende onderdelen, methoden en ideeën te halen en te benutten.

- Kinderen zijn in onze ogen volwaardige, zelfstandig voelende en denkende mensen met een eigen identiteit. We nemen kinderen serieus in hun gevoelens en in hun handelen. Er wordt ruim aandacht geschonken aan hun ontwikkeling in al haar facetten.
- Wij zijn van mening dat je als opvoeder niet altijd hoeft in te grijpen of oplossingen hoeft te bedenken. Kinderen zijn vaak heel goed in staat zelf problemen op te lossen. Door kinderen zelf oplossingen te laten vinden, respecteer en stimuleer je de zelfstandigheid en eigenwaarde van kinderen.
- De mens is in aanleg een sociaal wezen. Daarom vinden wij het belangrijk dat kinderen, al van baby af aan, de mogelijkheid geboden krijgen met andere kinderen en volwassenen om te gaan.
- Wij gaan er in onze omgang met kinderen vanuit dat er in elk zorgend moment een pedagogisch element aanwezig is en elk pedagogisch moment een zorgend element kent.
- Kinderen moeten zich veilig kunnen hechten. Wij bieden het kind de mogelijkheid om een duurzame relatie aan te gaan met één of meer specifieke personen. Een gastouder dient om deze reden langere tijd beschikbaar te zijn.
- Ieder mens, groot en klein, probeert uit te vinden in hoeverre zijn gedrag acceptabel is voor de omgeving; leeft vanuit een aantal normen en waarden. Ook de groepsleiding en gastouders werken vanuit hun eigen waarden en normen. Zij zijn zich hiervan bewust en stellen zich open voor reflectie op hun handelen en dat van collega's.
- Kinderen benaderen we positief. Ieder kind wordt in zijn waarde gelaten. Eventueel ongewenst gedrag van kinderen zullen we proberen om te buigen door uit te leggen aan het kind wat er gebeurt wanneer ze dat gedrag vertonen, en door het belonen van positief gedrag. We leren de kinderen respect te hebben voor elkaar, voor alles wat leeft en voor hun omgeving. Het kind wordt gestimuleerd zich verantwoordelijk te voelen en met anderen te delen.
- Kinderen zijn vrij in hun keuze mee te doen aan het aangeboden spel en activiteiten; resultaat is hierbij ondergeschikt. Het gaat om de ervaring die wordt opgedaan. Activiteiten die worden aangeboden komen tot stand door het volgen van de seizoenen, feestdagen, thema's, en actuele gebeurtenissen. Er wordt geluisterd naar wat kinderen bezighoudt en daarop wordt ingespeeld met het aanbieden van activiteiten.
- Het opdoen van ervaringen met de natuur in al zijn facetten neemt een belangrijke plaats in bij het werken met de kinderen.
- Er is ruimte voor rituelen en het vieren van feesten.

5 Pedagogische inspiratie

Er zijn verschillende pedagogische stromingen die ons inspireren bij het dagelijks werk met kinderen. In de pedagogische werkplannen van de locaties is een concretere uitwerking en vertaalslag van deze pedagogen in ons gedrag en dagelijks handelen gemaakt.

5.1 Janusz Korczak

Een voorbeeld van een pedagoog waar we ons sterk mee verwant voelen is *Janusz Korczak*. Bij deze pedagoog staat rechtvaardigheid, zorg voor elkaar, het luisteren naar en het respect hebben voor de eigenheid van het kind centraal.

Werken volgens de visie van Janusz Korczak is vooral: de kinderen serieus nemen en respecteren. Hij is van mening dat je moet luisteren naar een kind, respecteren wat het aangeeft. Laat je niet dicteren door schema's, hoeveelheden en doelstellingen. Al deze dingen staan in de weg dat je het kind neemt zoals het op dat moment is.

Respect voor kinderen houdt volgens Korczak in dat je erop vertrouwt dat zij zelf aangeven wat goed voor ze is, en dat zij zelf weten wat zij kunnen. Je moet open staan voor wat kinderen aangeven. Kijken en luisteren naar kinderen en ze nemen zoals ze zijn.

Korczak probeerde kinderen zoveel mogelijk in alles te laten **participeren en inspraak** te geven. Ook in de kinderopvang kun je met kinderinspraak kinderen laten merken dat je hen serieus neemt, dat je naar hun ideeën en wensen luistert en die respecteert.

5.2 Thomas Gordon

De *Gordon-methode* 'luisteren naar kinderen' is voortgekomen uit de ideeën van de pedagogen Janusz Korczak en Alice Miller. Deze methode, die gestoeld is op het respect hebben voor en het actief luisteren naar kinderen, is een goede en waardevolle aanvulling op onze dagelijkse omgang met kinderen en elkaar. De methode geeft handvatten om in te gaan op de behoeften en gevoelens van kinderen en bevordert hun zelfstandigheid.

Er bestaat niet zoiets als een 'Janusz-Korczakmethode' of een 'Alice-Millermethode'. Maar de Amerikaanse kinderpsycholoog Thomas Gordon heeft een belangrijk onderdeel uit deze twee visies - **het luisteren naar kinderen** - uitgewerkt tot een praktische methode. Een methode om in te gaan op de behoeften en gevoelens van kinderen, en hun zelfstandigheid te bevorderen.

De communicatie gaat volgens Thomas Gordon vaak mis, doordat de behoefte van de opvoeder of die van het kind niet duidelijk is. Een effectieve communicatie begint dan ook met het helder krijgen van elkaars behoeften. Opvoeders leren met deze methode hun eigen gevoelens en standpunten en die van het kind duidelijk te verwoorden door '**actief luisteren**' en het geven van '**ik-boodschappen**'.

Actief luisteren doe je door open te staan voor het kind; door goed naar hem te kijken kun je erachter komen wat het wil zeggen. Door zijn gedrag en gevoelens te verwoorden laat je merken dat je het kind begrijpt. Wanneer je op zo'n manier met een kind omgaat, houd je rekening met zijn gevoelens en behoeften. Als kinderen ondervinden dat je rekening met hen houdt, ze accepteert en naar ze luistert, zullen ze ook eerder naar jou luisteren, zegt Gordon.

5.3 Reggio Emilia

De pedagoog Loris Malaguzzi heeft in Reggio Emilia ruim dertig jaar kinderopvanginitiatieven helpen ontwikkelen. "De honderd talen van een kind" staan hierbij centraal, waarbij veel aandacht is voor het uiten van ideeën, gevoelens en gedachten. De ruimtelijke omgeving, creativiteit en communicatie zijn hierbij de hoofdingrediënten.

In Reggio Emilia spreken kinderopvangwerkers over "de honderd talen van kinderen". Daarmee bedoelen zij dat kinderen hun ideeën, gevoelens en gedachten op heel veel **verschillende manieren kunnen uiten**. Het is aan de volwassenen, de pedagogisch medewerkers, om mogelijkheden en materialen aan te bieden, situaties te creëren, waarmee kinderen hun mogelijkheden verder kunnen ontwikkelen. Volwassenen moeten dan ook serieus werk willen maken van het aanbod dat zij aan jonge kinderen doen. In dat aanbod zijn de **ruimtelijke omgeving, creativiteit en communicatie** de hoofdingrediënten. De leidsters zijn niet de enige volwassenen die klaar staan om aan te sluiten in hun aanbod bij wat kinderen bezighoudt. Ook kunstenaars, dichters en ambachtslieden zijn betrokken bij de kinderopvang.

De leidsters werken een gedeelte van de dag **met kleine groepjes in projecten**. Deze projecten worden gekozen op grond van onderwerpen die door de kinderen naar voren worden gebracht, en worden iedere dag bijgesteld. Wat voor projecten dat zijn, hangt helemaal van de kinderen af. Zij komen met ideeën.

5.4 Rudolf Steiner

Rudolf Steiner heeft ons vooral geïnspireerd door zijn kijk op mens en natuur. Met name het verbeelden, het ervaren opdoen met en in de natuur en de aandacht voor rituelen zijn voor ons belangrijke inspiratiebronnen.

De pedagogie van Rudolf Steiner valt te karakteriseren als een ontwikkelingsgerichte pedagogie. De ontwikkeling van een mens is opgedeeld in een aantal fasen, telkens van ongeveer zeven jaar. In de overgang van de ene ontwikkelingsfase naar de volgende vindt een afsluiting plaats van de huidige fase en wordt een begin gemaakt met een nieuwe fase. Ieder mens doorloopt de **verschillende ontwikkelingsfasen op zijn eigen wijze**. In elke ontwikkelingsfase liggen mogelijkheden voor optimale ontplooiing van verschillende menselijke eigenschappen en krachten. Het **gevoelsleven en de kunstzinnige vorming** zijn de basis voor de verstandelijke ontwikkeling.

Een kind staat nog helemaal open voor de buitenwereld en de mensen om zich heen. Door de wereld na te bootsen en er deel van uit te maken leert het kind de wereld om zich heen kennen. Het is belangrijk om kinderen een veilige basis te geven. Een warme belangstelling voor het kind, **het gebruik van rituelen, een vast ritme** (bijvoorbeeld dat van de seizoenen) en het goede voorbeeld zijn hierbij belangrijke hulpmiddelen. Er wordt gestreefd naar een zo breed mogelijke ontwikkeling van menselijke vermogens. Daarbij gaat het zeker niet alleen om het verwerven van kennis maar ook om het ontwikkelen van gevoel voor het sociale en het kunstzinnige. Maar ook om het verkrijgen van ambachtelijke en technische vaardigheden. Hiermee wordt een stevige basis gelegd voor het latere leven en voor het functioneren in de maatschappij.

6 Bespreken pedagogisch handelen

6.1 Overleg en oudercontacten

Wij vinden het belangrijk dat het dagelijks handelen regelmatig geëvalueerd wordt aan de hand van onze visie op kinderopvang en onze pedagogische uitgangspunten. Er zijn hiervoor binnen **skid**kinderopvang formele momenten vastgelegd. Zo is er op elke groep regelmatig een werkoverleg en zijn er 4- tot 6-wekelijkse teamvergaderingen.

De ontwikkeling van ieder kind wordt nauwgezet gevolgd aan de hand van het kindvolgsysteem en jaarlijks wordt daarvan verslag gedaan. Eventuele ontwikkelingsachterstanden of –problemen kunnen hierbij tijdig opgemerkt en besproken worden. Op de kinderdagverblijven en de buitenschoolse opvang wordt ouders minimaal één keer per jaar een mentorgesprek aangeboden. Op verzoek is dit uiteraard vaker mogelijk.

De bemiddelingsmedewerker van het gastouderbureau komt minimaal 2 keer per jaar bij de gastouders thuis, o.a. voor het uitvoeren van een Risico-inventarisatie en voor het voeren van een voortgangsgesprek. Tijdens dit voortgangsgesprek wordt er gesproken over het verloop van de opvang en er vindt pedagogische ondersteuning plaats. Daarnaast vindt er vier keer per jaar een werkoverleg plaats. Dit werkoverleg biedt gastouders de gelegenheid met collega's te praten over zaken waar ze, tijdens de opvang, tegen aan lopen. Dit werkoverleg wordt begeleid vanuit het gastouderbureau. Met alle ouders vindt er eens per jaar een evaluatiegesprek plaats met de coördinator van het gastouderbureau.

Dagelijks is er overleg tussen pedagogisch medewerksters c.q. gastouders en ouders. Naast dit overleg hebben ouders direct invloed op het beleid van **skid**kinderopvang middels de oudercommissies. Op iedere locatie is in principe een oudercommissie actief waarmee de medezeggenschap en inspraak van ouders gewaarborgd is. De oudercommissie wordt actief geïnformeerd en betrokken bij de beleidsontwikkeling en -uitvoering binnen de locatie. De locatiemanager c.q. manager gastouderopvang onderhoudt met regelmaat contact met de oudercommissie.

6.2 Pedagogisch werkplan

Het pedagogisch werkplan, dat een praktische uitwerking is van dit algemene pedagogische beleidsplan, is uitgangspunt bij de dagelijkse gang van zaken. Per vestiging en voor het gastouderbureau zijn de hier beschreven algemene uitgangspunten uitgewerkt, waarbij specifieke kenmerken benadrukt worden.

6.3 Evalueren pedagogisch handelen

Om het evalueren te vergemakkelijken hebben we een negental criteria geformuleerd aan de hand waarvan het pedagogisch handelen tijdens teamvergaderingen, individuele coachingsgesprekken of voortgangsgesprekken met pedagogisch medewerksters en/of gastouder(s), kritisch kan worden gevolgd.

1. *Flexibiliteit*

We houden in ons handelen rekening met de leeftijd, ontwikkelingsfase en aard van elk kind. De opeenvolging van verschillende activiteiten tijdens de dag passen we hierbij aan. De pedagogisch medewerker / gastouder stelt zich flexibel op in haar houding naar ouders, kinderen en collega's.

2. *Individualiteit*

Binnen de groep / het gastgezin is er aandacht voor elk individu. Activiteiten die worden aangeboden zijn aangepast aan de leeftijd, de ontwikkelingsfase en de aard van het kind. Individuele verschillen in de ontwikkeling bestaan al sinds de geboorte. We richten ons dan ook op het eigene van het kind en houden daar terdege rekening mee.

3. *Stimuleren*

We bieden de kinderen bewust en doelgericht, op zowel een directe als op een indirecte manier, allerlei prikkels aan; rekening houdend met de aard van elk kind. Een kind heeft vanaf de geboorte stimuli nodig in een goede interactie met haar omgeving om tot een evenwichtige ontwikkeling te komen.

4. *Structureren*

Kinderen hebben structuur nodig om zich veilig te kunnen voelen. Wij bieden structuur door:

- te werken met een aantal vaste momenten op een dag, zoals gezamenlijk eten en drinken;
- een overzichtelijke en duidelijke indeling van de ruimte / huiskamer;
- activiteiten aan te bieden via een duidelijke opeenvolging van verschillende stappen;
- kinderen duidelijkheid te bieden door het stellen van regels en grenzen;
- consequent te handelen.

5. *Zelfstandigheid*

We vinden het belangrijk dat kinderen de gelegenheid krijgen op te groeien tot zelfstandige mensen met een goed gevoel van eigenwaarde. Dit willen we bereiken door kinderen de kans te geven zelf handelingen te verrichten en zelf dingen uit te laten denken en uitvoeren, rekening houdend met de fase waarin een kind zich bevindt en met de groep / gezinssituatie. Op afstand zullen we dit proces begeleiden.

6. *Bewegingsvrijheid*

Elk kind heeft bewegingsvrijheid nodig en de mogelijkheid te experimenteren binnen een ruimte die dat toelaat om zich optimaal te kunnen ontwikkelen.

We bieden kinderen de mogelijkheid op een speelse wijze de grove en de fijne motoriek te ontwikkelen, door het aanbieden van materialen in een ruimte (binnen en buiten) die uitlokt tot bezig zijn.

7. *Veiligheid*

We zorgen ervoor dat kinderen zich in een veilige omgeving weten door de inrichting van het gebouw/huis en de tuin aan te passen.

Daarnaast zal de groepsleiding/gastouder oplettend zijn en toezicht houden om zo te voorkomen dat kinderen zich onverhoopt in een gevaarlijke situatie begeven.

We leren de kinderen daarbij om te gaan met bepaalde "uitdagende" situaties en zich hierbij zelf te redden. We zorgen voor een goede hygiëne.

8. *Samenwerking met de ouders*

Contact met de ouders is voor een goede opvang noodzakelijk. We verstaan hieronder alle mogelijke contacten, formeel en informeel, tussen de ouders en het personeel met betrekking tot de opvang van het kind in het kindercentrum of bij de gastouder thuis.

Om meer inzicht te krijgen in het functioneren van het kind tijdens de opvang is het belangrijk te weten uit wat voor gezin het komt. Waarden en normen die thuis en in het kindercentrum of thuis bij de gastouder worden gehanteerd kunnen verschillen; wensen en ideeën kunnen waar nodig op elkaar worden afgestemd.

9. Vaardigheden

Medewerkers zullen minimaal moeten voldoen aan de eisen zoals die staan geformuleerd in het functieboek. Een aantal van die eisen en vaardigheden om een zo professioneel mogelijke opvang te realiseren staan hieronder geformuleerd:

- pedagogisch observatievermogen;
- kennis van de ontwikkeling van kinderen;
- een positieve en flexibele werkhouding;
- kunnen luisteren en navraag doen naar gevoelens van anderen;
- goed kunnen samenwerken;
- respect tonen voor mensen met verschillende levensstijlen;

Daarnaast wordt verwacht dat medewerkers door het bijhouden van vakliteratuur en regelmatige bijscholing, zowel intern als extern, op de hoogte blijven van nieuwe ontwikkelingen. Informatie en praktijkervaring worden uitgewisseld via de daarvoor bestemde kanalen zoals teamvergaderingen, themabijeenkomsten, informatiebrochures, etc. om de kwaliteit van de opvang te optimaliseren.

De locatiemanager/bemiddelingsmedewerkster ondersteunt, begeleidt en motiveert de pedagogisch medewerksters/gastouders.

7 Profileren

skidkinderopvang heeft kwaliteit hoog in het vaandel staan. We bieden meer dan de basiskwaliteit die voldoet aan de inspectienormen. Zo zorgen we ervoor dat:

- Ouders en kinderen zich thuis voelen bij **skid**kinderopvang.
- We altijd meer bieden dan verzorging alleen: " We gaan ervan uit dat er in elk zorgend moment een pedagogisch element aanwezig is en elk pedagogisch moment een zorgend element kent".
- Er veel ruimte is voor het buiten zijn en de natuur. Bij de inrichting van de tuinen wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de natuurbeleving en de mogelijkheden om buiten zijn, ook in wisselende weersomstandigheden.
- We procesgericht activiteiten aanbieden: het gaat om de ervaring en niet om het resultaat.
- We op diverse manieren inzicht geven in onze werkzaamheden.
- We ruim aandacht schenken aan contacten met ouders.
- Een locatie uit maximaal 3 vestigingen bestaat en dat elke locatie wordt geleid door een locatiemanager.
- Elk kind op het kinderdagverblijf en de buitenschoolse opvang een mentor heeft.
- Stagiaires boventallig zijn op de groep.
- Er ruim aandacht is voor (bij)scholing.
- Alle pedagogisch medewerkers en gastouders een door **skid**kinderopvang aangeboden EHBO-cursus (gericht op kinderen) volgen die zij met succes dienen af te ronden. Zij volgen verplichte herhalingslessen.
- Er op alle vestigingen ruim voldoende medewerkers aanwezig zijn die in het bezit zijn van een BHV-diploma.
- Er op alle vestigingen tenminste jaarlijks ontruimingsoefeningen worden gehouden.
- Er aandacht is voor gezonde voeding en voldoende beweging.
- Kinderen met een medische indicatie en/of een beperking in principe de opvang kunnen bezoeken, mits het personeel voldoende handelingsbekwaam is en de groep het toelaat.
- Er voldoende diversiteit is in het dienstenaanbod.
- Het gastouderbureau veel aandacht schenkt aan een zorgvuldige intakeprocedure en aan ondersteuning van gastouders o.a. door het aanbieden van (schriftelijke) informatie, werkoverleg en themabijeenkomsten.

